

POINTLEX

Tuff debatt om domarutnämningarna

- Ibland känns det som om jag har två motparter; staten och domstolen. Advokat Ola Wiklund ifrågasatte domarutnämningarna vid en debatt anordnad av studenter från Stockholms universitet på torsdagen.
- När jag var ordförande i Regeringsrätten fick vi aldrig något regeringsråd som vi motsatte oss, kontrade Hans Ragnemalm.

Hirschfeldt och Wiklund

Studenter från kursen Konstitutionell Europarätt hade bjudit in till debatt på Studentpalatset i Stockholm. Panelen som verkligen hade satts samman för att inbjuda till strid bestod av hovrättspresident Johan Hirschfeldt, Hans Ragnemalm, före detta ordförande i Regeringsrätten, domare i EG-domstolen och JO, Göran Magnusson, vice ordförande i konstitutionsutskottet och ledamot i grundlagsutredningen, Henrik von Sydow, ledamot i grundlagsutredningen, Ola Wiklund, advokat och docent i

Europarätt, Clarence Crafoord, chefsjurist på Centrum för Rättvisa och advokat Jan Södergren, specialist på Europarätt.

Ola Wiklund inledde, antagligen för att genast få in bränsle i debatten. Han konstaterade att han ofta har staten som motpart i processen som rör främst svensk rätts förenlighet med EG-rätten och i de målen kan det kännas som att också själva ledamöterna i domstolen också är motparter.

- Det finns en symbios mellan regeringskansliet och domstolarna, ansåg han.

Fick medhåll

Ola Wiklund fick medhåll av flera, däribland Johan Hirschfeldt, när han sa att samhället blivit mer "juridikaliserat".

- Konstitutionaliseringen och Europakonventionens inflytande gör att domare får mer på bordet och avgörandena blir mindre förutsägbara och svårbedömda.

Johan Hirschfeldt som utrett frågan om domarutnämningarna poängterade dock inför den församlade studentpubliken att det slutna förfarandet bara omfattar 80 domartjänster av drygt 900. Resten av kandidaterna kan man fördjupa sig i genom att beställa dokumen från Tjänsteförslagsnämnden.

Inga garantier

Finns det då några garantier i det slutna systemet? frågade Hirschfeldt retoriskt. Ja, justitiedepartementet måste före tillsättningen presentera kandidaten för Högsta domstolen.

- Men vad som händer om justitieråden säger nej till kandidaten vet vi inte, konstaterade Hirschfeldt, som personligen alltid haft en fin dialog med departementet när höga domare tillsatts i Svea hovrätt.

Hans Ragnemalm var den som mest försvarade det nuvarande systemet tillsammans med Göran Magnusson.

Under hans fem-åriga sejour som avslutades förra året byttes halva Regeringsrätten ut och han och kollegerna föreslog själva kandidater för departementet som till slut valde någon. Ragnemalm intyggar att det aldrig utnämndes någon som domstolen inte ville ha.

Rekommendation om oberoende

- Däremot sa vi nej till flera som vi inte tyckte hade rätt kompetens.

Jan Södergren påminde om en rekommendation från Europarådet om att domare ska vara oberoende från staten och som han menar är gällande Europarätt.

- Vårt system är ett problem ur konventionssynpunkt, ansåg Södergren.

Henrik von Sydow pekade på det tveksamma i att domare "åker slalom" mellan departements tjänstgörin och dömande verksamhet.

- Det ska vara en vallgrav mellan dömande och verkställande makt, tyckte han.

Få advokater

Henrik von Sydow slog fast att det är "hjälpnadsväckande få" advokater och professorer i domstolarna.

- Det är för låg lön för att advokater ska vilja jobba där, förklarade Hans Ragnemalm som stolt berättade att av fem regeringsråd som han utnämnde kom fyra direkt från domstol.

Henrik von Sydow ville se en oberoende nämnd som tar fram kandidater till de högre domartjänsterna. Me regeringen kan formellt behålla utnämningssmakt. Göran Magnusson tycker att den nuvarande ordningen är bra.

- Överdriv inte mantrat om oberoende. Ibland funderar jag på om jag skulle bli nämndeman hos Hirschfeldt när jag i år slutar efter 22 år som riksdagsman men eftersom jag varit inblandad i lagstiftningen får jag väl vänta några år, log Magnusson.

Debatten avslutades med frågor från publiken. En av dem som genast gav sig in i debatten var den till synes enda advokaten bland åhörarna - Stefan Widmark från Mannheimer Swartling AB.

Mikael Kindbom
mikael.kindbom@pointlex.se

Konstitutionell rätt
Allmän processrätt
[2006-06-01 15:37]

FAKTA

WWW.POINTLEX.SE